

ความสำเร็จของการดำเนินโครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง กองทัพภาคที่ 3

การแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มของนักเรียน นักศึกษา เยาวชน ผู้ใช้แรงงานและประชาชนทั่วไป ซึ่งล้วนแต่เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของประเทศ ได้ส่งผลกระทบในทางลบต่อความมั่นคงและการพัฒนาประเทศในทุกด้าน รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญและความรุนแรงของปัญหาเสพติดที่เกิดขึ้นจึงกำหนดเป็นนโยบายเร่งด่วนที่ทุกฝ่ายจะต้องเร่งดำเนินการแก้ปัญหาอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งกำหนดเป็นยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินในการรับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งส่วนราชการและองค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาจากสภาวะดังกล่าว ในปี พ.ศ.2544 รัฐบาลในสมัยนั้นจึงจัดการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการขึ้นที่จังหวัดเชียงรายและมีนโยบายให้กระทรวงกลาโหม โดยกองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือและกองทัพอากาศ รับผู้ติดยาเสพติดหลังจากถอนพิษยาแล้วเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพในค่ายทหารให้ครูฝึกที่เป็นทหารเป็นผู้ดูแล โดยมอบหมายให้กองทัพเป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินการฝึกอาชีพทางด้านการเกษตรหรือวิชาชีพอื่นๆ เพื่อให้สามารถนำความรู้ระหว่างการควบคุมตัวไปประกอบอาชีพได้ภายหลังจากพ้นโทษแล้ว ดังนั้นเพื่อตอบสนองแนวนโยบายดังกล่าวกองทัพบกและกรมราชทัณฑ์ได้ร่วมกันกำหนดแนวทางการดำเนินงาน โดยจัดทำโครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองในรูปแบบต่างๆ เพื่อดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายดังกล่าว

โครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นศูนย์บำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เป้าหมายในการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาเสพติดที่นับเป็นปัญหาวิกฤติของประเทศชาติในปัจจุบัน โดยจัดตั้งเป็นค่ายสำหรับบำบัดฟื้นฟูผู้ที่ตกเป็นทาสของยาเสพติดให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเองในลักษณะบูรณาการให้กลับมาเป็นพลเมืองดีมีคุณภาพสามารถร่วมพัฒนาชาติในด้านต่างๆพร้อมสำหรับวิถีชีวิต

ในศตวรรษที่ 21 โดยมีแนวทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่กองทัพบก กำหนดไว้เป็นมาตรการที่ใช้ในการลดความต้องการใช้ยาในทางที่ผิด และการใช้ยาเสพติด ของประชาชน การดำเนินงานซึ่งมุ่งไปที่ตัวคนและการพัฒนาบุคคลให้มีภูมิคุ้มกัน ยาเสพติด สามารถดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางยาเสพติดได้ โดยไม่ใช้ยาเสพติดเป็นทางออก เมื่อประสบปัญหาต่างๆ ในชีวิต ซึ่งกองทัพบกมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตการพัฒนา ทรัพยากรบุคคลพลเรือนเป็นสำคัญ ด้วยการกำหนดแผนงานปฏิบัติ 3 ประการ ดังนี้ ประการที่หนึ่ง การป้องกัน จัดชุดวิทยากรสนับสนุนโรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่องยาเสพติด ประการที่สองการปราบปรามใช้กำลังในภารกิจ ป้องกันประเทศเพื่อทำลายต่อขบวนการค้ายาเสพติดตามแนวชายแดน ประการที่สาม การบำบัดและฟื้นฟู โดยจัดตั้งโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ค่ายบำบัดฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตในลักษณะบูรณาการเพื่อสนับสนุนหน่วยงานต่างๆ โดยร่วมกับส่วนราชการ ทุกกระทรวง ทบวง กรม ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

การดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดดังกล่าวมีความจำเป็น และสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ส่งผลต่อสังคมไทยที่ถือว่ายาเสพติดทุกชนิดเป็นภัยคุกคามรูปแบบ หนึ่ง ในการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) โดยเฉพาะ ยุทธศาสตร์ชาติที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นปัจจัย ขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศ ที่พัฒนาแล้วในอีก 20 ปีข้างหน้า มุ่งเน้นการพัฒนาให้มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัยเพื่อให้ประเทศไทยสามารถ ยกระดับการพัฒนา ให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคงมั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ต่อไป

การดำเนินโครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง กองทัพอากาศที่ 3

โครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันมีรูปแบบการดำเนินงานในลักษณะต่างๆ ดังนี้¹

1. โรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองสนับสนุนกรมราชทัณฑ์ ดำเนินการโดยรับผู้ต้องคดียาเสพติดจากกรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทยที่ได้รับคำสั่งพักการลงโทษจำนวน 5,000 คน เข้าฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตในค่ายทหารจำนวน 25 ค่าย ๆ ละ 100 คน จำนวน 2 รุ่น ระยะเวลาในการฝึกอบรม 90 วัน
2. โรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบสมัครใจ โดยนายกรัฐมนตรีนัดำริให้กองทัพบกพิจารณาขยายผลการดำเนินงานโครงการไปสู่ประชาชนทั่วไป เพื่อเป็นทางเลือกอีกทางเลือกหนึ่งให้กับผู้ติดยาเสพติดที่จะต้องการเลิกยาเสพติดได้มีโอกาสเข้ามาบำบัดฟื้นฟูในหน่วยทหารโดยการเปิดรับบุคคลทั่วไปที่ติดยาเสพติดและต้องการเลิกยาเสพติดมีครอบครัวให้การสนับสนุนระยะเวลาการฟื้นฟู 45 วัน
3. โรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต (เกษตรโยธิน) เป็นโครงการที่รัฐบาลต้องการจะเปลี่ยนภาระให้เป็นพลังโดยให้กองทัพกับผู้ต้องขังคดีไม่ร้ายแรงที่ผ่านการพิจารณาคัดเลือกจากกรมราชทัณฑ์เข้าฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตในหน่วยทหาร ระยะเวลา 120 วัน ทำการฝึกอบรมและฟื้นฟูโดยเน้นการฝึกอบรมวิชาชีพทางการเกษตรเป็นหลัก
4. โรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต (เยาวชน) เพื่อสนับสนุนกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อนำเด็กและเยาวชนที่ต้องคดีไม่ร้ายแรงเข้ารับการฟื้นฟูในหน่วยทหารระยะเวลาในการฝึกอบรม 45 วัน โดยใช้หลักสูตรการฝึกเช่นเดียวกับแบบสมัครใจเพิ่มเติมโครงการเสริมที่เรียกว่า “ฟู้ดอุปถัมภ์” ให้คำแนะนำในการประพฤติตัวให้กับเยาวชนจนกว่าจะบรรลุนิติภาวะหรือจนสามารถดูแลตนเองได้

กองทัพภาคที่ 3 มีหน่วยงานรับผิดชอบโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตจำนวน 4 หน่วยงาน ดังนี้ มณฑลทหารบกที่ 38 ค่ายสุริยพงษ์ จังหวัดน่าน มณฑลทหารบกที่ 310 ค่ายวชิรปราการ จังหวัดตาก กองพันทหารม้าที่ 12 กองพลทหารม้าที่ 1 ค่ายพระยาไชยบูรณ์ จังหวัดแพร่ และกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 104 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 4 จังหวัดพิษณุโลก โดยมีการดำเนินงานในลักษณะโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต (เกษตรโยธิน) ซึ่งเป็นสถานที่ดำเนินโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดหลังจากการถอนพิษยาแล้ว ในระบบบังคับบำบัดแบบควบคุมตัว ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545² โดยเป็นการฟื้นฟูสมรรถภาพแบบควบคุมตัวพักค้างคืนและสามารถขยายระยะเวลาได้ครั้งละ 1 เดือน แต่รวมแล้วต้องไม่เกิน 1 ปี³ โรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองฯ มีลักษณะเป็นค่ายบังคับบำบัดฟื้นฟูแบบครบวงจร คือ การฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ การทำให้เลิกเสพยา รู้จักการดำเนินชีวิตและการฝึกอาชีพเลี้ยงดูตนเองเพื่อดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ตามแนวทางของการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพแบบเข้มข้นทางสายใหม่ (FAST Model)⁴ โดยเน้นการเข้ารับการฝึกอบรมในวิชาต่างๆ เช่น วิชาทหารเบื้องต้น วิชาศีลธรรมจรรยา วิชาด้านการเกษตรกรรมและวิชาชีพต่างๆตลอดจนการบำบัดผู้ติดยาให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยมีเป้าหมายของการดำเนินโครงการเพื่อให้เยาวชนและประชาชนซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของชาติ ที่ตกเป็นทาสยาเสพติดสามารถเลิกยาเสพติดและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดี โดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด รวมถึงมีเจตคติที่ดีต่อตนเองและสังคม โดยสามารถกลับมาเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพสามารถร่วมพัฒนาชาติในด้านต่างๆ ได้

ความเหมาะสมของหลักสูตรของโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง กองทัพภาคที่ 3 ต่อผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู

หลักสูตรการฝึกอบรมที่ใช้ในโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองฯ เป็นหลักสูตรที่จัดทำโดยกรมควบคุมประพฤติกระทรวงยุติธรรม⁵ มีสาระสำคัญที่สามารถตอบโจทย์ได้ว่า ทำอย่างไรจึงจะทำให้ผู้ที่ติดยาเสพติดเลิกเสพยาและไม่หวนกลับไปเสพยาอีก โดยแนวทางการปฏิบัติต่อผู้เข้ารับการฟื้นฟูจะมีขั้นตอนเริ่มตั้งแต่รับเรื่องจากสำนักงานคุมประพฤติซึ่งมีการรับตัวและตรวจสอบความถูกต้องด้านเอกสารและหลักฐานของผู้เข้ารับการบำบัดพร้อมทำแฟ้มประวัติ หลังจากนั้นจะรับเครื่องแต่งกายเครื่องนอน และเครื่องใช้ประจำวันเพื่อใช้ในระหว่างการเข้ารับการบำบัด เมื่อรับตัวเข้ามาในโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองฯ แล้วจะดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติดตามแผนของหลักสูตรการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัว⁶

การฝึกอบรมใช้แนวทางในการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพแบบเข้มข้นทางสายใหม่ (FAST Model) ที่เป็นกระบวนการบำบัดฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติดให้สามารถกลับคืนสภาพร่างกาย และจิตใจเข้มแข็งและมั่นคง โดยมีครอบครัวเป็นหลักสำคัญที่นำมาให้มีส่วนร่วมในกระบวนการตั้งแต่เริ่มต้นการบำบัดรักษาจนกระทั่งเรียนรู้ร่วมกันทั้งผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูและครอบครัว และมีเจ้าหน้าที่บำบัดรักษาเป็นผู้ช่วยเหลือชี้แนะและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้ผู้ที่ผ่านการบำบัดฟื้นฟูสามารถนำไปปฏิบัติตนดำรงชีวิตประจำวันอย่างปกติสุขและทำตนเป็นประโยชน์ต่อครอบครัว สังคมและชุมชน การดำเนินการมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ FAST หมายถึง ครอบครัว (Family) กิจกรรมทางเลือกในการบำบัดรักษา (Alternative treatment activity) การช่วยเหลือตนเอง (Self-help) และชุมชนบำบัด (Therapeutic community) มีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ครอบครัว (Family) มีวัตถุประสงค์เพื่อหยุดการใช้จ่ายเสพติดและช่วยให้ครอบครัวปฏิบัติหน้าที่ได้เหมาะสม โดยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้ 1. การเตรียมครอบครัว 2. การให้ความรู้ครอบครัวในเรื่องการทำหน้าที่ของครอบครัว 3. การให้คำปรึกษา 4. ครอบครัวบำบัด และ 5. กิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว

องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมทางเลือกในการบำบัดรักษา (Alternative Treatment Activity) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถเฉพาะตนของผู้เข้ารับการบำบัด ฟันฟู และเพื่อให้ผู้เข้ารับการบำบัด ฟันฟูใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รวมถึงส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการบำบัด ฟันฟู มีอาชีพที่สุจริต สังคมยอมรับ และสนับสนุนให้ผู้เข้ารับการบำบัด ฟันฟู แสดงออกในสิ่งที่ตนสนใจโดยมีวิธีการดำเนินการดังนี้ 1. สำรวจความสามารถหรือความสนใจของผู้เข้ารับการบำบัด ฟันฟู และ 2. จัดกิจกรรมทางเลือก ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมของชมรม กิจกรรมกีฬาและการศึกษาที่สนใจ

องค์ประกอบที่ 3 การช่วยเหลือตนเอง (Self-Help) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการบำบัด ฟันฟูมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม โดยใช้หลักการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ และพัฒนาศักยภาพให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดี โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้ 1. สอนทักษะการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ได้แก่ ทบทวนจิตคิด จัดการ สานเป้าหมาย 2. กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในกิจกรรม 9 กิจกรรมประกอบด้วย การบันทึกและรายงาน การสำรวจตนเอง การตั้งเป้าหมายในชีวิต ทักษะการปฏิเสธ ทักษะการควบคุมตนเอง ทักษะการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร และการสร้างวินัยให้ตนเอง

องค์ประกอบที่ 4 ชุมชนบำบัด (Therapeutic Community) มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ การหยุดพฤติกรรมใช้จ่ายเสพติด และส่งเสริมการพึ่งตนเอง ด้วยกิจกรรมในชุมชนบำบัด ช่วยให้ผู้เข้ารับการบำบัด ฟันฟู เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองในด้านต่างๆ ได้แก่ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม อารมณ์ ความคิดสติปัญญา และทักษะการเอาตัวรอด ซึ่งรวมถึงการประเมินทางอาชีพและการศึกษา รวมทั้งได้สอดแทรกถึงองค์ความรู้ทางด้าน ศาสนา คุณธรรม จริยธรรม โดยมีกลุ่ม

กิจกรรมสำคัญในหลักสูตร ดังนี้ 1. กลุ่มบำบัด (Group Therapy) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการบำบัดกล้าแสดงออก เรียนรู้ และมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม รวมถึงเพื่อให้ผู้เข้ารับการบำบัด ฟังเกิดการยอมรับตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยการให้ผู้เข้ารับการบำบัดได้ทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การได้ระบายความรู้สึกทางด้านความสุข ความทุกข์ ความวิตกกังวล ความอัดอั้นตันใจ ให้เพื่อนได้รับทราบ หรือกล้าที่จะพูดความผิดของตนเองให้เพื่อนๆ ได้รับรู้และยอมรับที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือให้ผู้เข้ารับการบำบัดเกิดความซื่อสัตย์และรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งกล้าแสดงออกต่อหน้าชุมชนซึ่งเป็นการฝึกความกล้าในสิ่งที่ถูกต้องและเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ตลอดจนฝึกการแก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล ประสบการณ์ และความรู้ ทำให้เกิดความมั่นใจในตนเอง ในการที่จะกลับไปอยู่กับครอบครัวและสังคมต่อไป 2. กลุ่มการบำบัดเพื่อประโยชน์และงานอาชีพ เป็นการฝึกให้เรียนรู้การดำเนินชีวิตที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว การฝึกระเบียบวินัยหน้าที่ ความรับผิดชอบ ความอดทน มีสมาธิ ลดการฟุ้งซ่าน ลดอาการอยากยา การฝึกอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัดและความชอบ เพื่อนำไปวางแผนในการประกอบอาชีพ 3. กลุ่มให้ความรู้ระยะแรกรับเป็นการเตรียมความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจ สามารถรับรู้ถึงกระบวนการที่จะช่วยลดความต้องการเสพยา เป็นการปรับสภาพจิตใจให้เกิดความคุ้นเคย ทำให้กล้าที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ส่งผลต่อประสิทธิภาพฟื้นฟูฯ 4. กลุ่มให้ความรู้และฝึกทักษะการเลิกเสพยาเบื้องต้น เป็นการเพิ่มความรู้ที่เกี่ยวกับยาเสพติดและผลของยาเสพติดที่มีต่อสมอง ตลอดจนเพิ่มทักษะที่จำเป็นในการเลิกเสพยา และป้องกันไม่ให้เกิดกลับไปเสพยาซ้ำอีก 5. กลุ่มให้ความรู้และฝึกทักษะการเตรียมตัวกลับสู่สังคม เพื่อเตรียมความพร้อมในการออกไปใช้ชีวิตในสังคมการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข โดยมีการนำญาติเข้ามาร่วมในการอบรม เพื่อให้ญาติได้เข้าใจรูปแบบการอยู่ร่วมกับผู้ที่เคยเสพยา 6. กลุ่มศาสนาบำบัด เป็นการให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ มีเวลาที่จะระลึกถึงหรือน้อมรับฟังคำสั่งสอนของแต่ละศาสนา โดยอาศัยความยึดมั่นศรัทธาช่วยในการฟื้นฟูร่างกายและ

จิตใจ ให้เกิดความแน่วแน่ในการเลิกยาเสพติด โดยมีการฝึกการสวดมนต์และเข้าใจในความหมายของบทสวดมนต์ เกิดความซาบซึ้งในหลักธรรม ทำให้จิตใจเป็นสมาธิ เกิดความสงบเยือกเย็นขึ้นในจิตใจ เกิดปัญญา สอดแทรกด้วยความสามัคคีพร้อมเพรียง นอกจากนี้ยังเป็นการสอนสิ่งที่ดีงามให้เกิดการพัฒนาสติปัญญา ทำให้เข้าใจตนเองและสภาพแวดล้อมในสังคมได้ตามความเป็นจริง รวมทั้งเข้าใจปัญหาและสาเหตุของปัญหา ตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดปัญญาในการคิดแก้ไขปัญหาต่างๆ ทั้งในด้านการติดยา และชีวิตด้านอื่นๆด้วยตนเอง ตามแนวพุทธวิธีที่ได้เรียนรู้ 7. กลุ่มการมีส่วนร่วมของครอบครัว เป็นการสร้างให้ครอบครัวมีความเข้าใจในกระบวนการฟื้นฟู และการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟู ซึ่งครอบครัวมีความสำคัญอย่างมากต่อการเข้าใจกระบวนการเลิกยาเสพติด และสามารถช่วยดูแลได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคนในครอบครัวและมีทักษะในการแก้ปัญหาร่วมกัน เช่น กิจกรรมครอบครัวอุปถัมภ์ กิจกรรมสื่อรักสื่อใจ หรือกิจกรรมสานฝันวันครอบครัว เป็นต้น 8. กลุ่มการดูแลสุขภาพ เพื่อให้ได้เข้าใจในการดูแลสุขภาพร่างกาย จิตใจของตนเองและบุคคลรอบข้าง อีกทั้งเป็นการคัดกรองเบื้องต้นและการดูแลผู้เข้ารับการบำบัด ฟื้นฟูที่เป็นโรคติดต่อได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และที่สำคัญจะเป็นการป้องกันและตรวจสอบการลักลอบใช้สารเสพติดภายในโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง โดยการตรวจหาสารเสพติดในระหว่าง การฟื้นฟูเป็นระยะๆ 9. กลุ่มวินัยทหารและการออกกำลังกาย เป็นการฝึกระเบียบวินัยโดยใช้รูปแบบที่มีลักษณะของการฝึกภายในหน่วยทหารที่เรียกว่าการฝึกบุคคลท่าเบื้องต้นและแถวซิด ซึ่งจะให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูมีลักษณะท่าทางที่ดูดีขึ้น มีระเบียบวินัยในตนเองมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างความแข็งแรงของร่างกาย ด้วยการออกกำลังกายที่ถูกวิธีได้ประโยชน์ มีการเล่นกีฬาสร้างความสนุกสนาน สร้างพัฒนาการทั้งร่างกายและจิตใจ 10. กลุ่มการให้ความช่วยเหลือ เป็นเครื่องมือในการปรับพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฟื้นฟูที่ไม่ยอมรับในกติกา หรือรูปแบบของการฟื้นฟูเช่นเดียวกับ คนอื่นๆ มีลักษณะของจิตใจแข็งกร้าว

ชอบทำนอกกฎเกณฑ์ จึงต้องมีเครื่องมือที่คอยปราบ มีตั้งแต่การว่ากล่าว ตักเตือน ทำทัณฑ์บน ทำงานใช้ความคิดและการลงโทษ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับระดับการกระทำผิดที่แตกต่างกันออกไป

หลักสูตรการฝึกอบรมตามแนวทางการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพแบบเข้มข้นทางสายใหม่ (FAST Model) ของโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองฯ ทำให้ผู้เข้ารับการบำบัดเกิดแรงจูงใจไม่หวนกลับไปเสพยาเสพติดซ้ำอีกเมื่อผ่านการบำบัดแล้ว จากการศึกษาข้อมูลงานวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการเลิกเสพยาเสพติดของผู้ที่เคยผ่านการบำบัดรักษา พบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดแล้ว มีสภาพร่างกายแข็งแรง มีสภาพจิตใจที่เข้มแข็ง มีการยับยั้งชั่งใจและควบคุมพฤติกรรมของตนเอง สามารถวิเคราะห์ไตร่ตรองถึงสาเหตุอันนำไปสู่อาการอยากเสพยาเสพติดได้ การที่สามารถปฏิเสธการเสพยาได้ส่งผลต่อความรู้สึกความภาคภูมิใจที่สามารถเอาชนะใจตนเองได้ มีการพัฒนาจิตใจตนเองให้เกิดความเข้มแข็ง โดยโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง จะปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพของผู้เข้ารับการบำบัด ให้ปล่อยวางต่อสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การถูกดูถูกเหยียดหยามสาปแช่ง ถูกตราหน้าว่าเป็นขี้ยาและเป็นขี้คุก โดยไม่รู้สึกเครียด ยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับในความพลัดพรากของตนเอง และพบว่าบุคคลที่เลิกเสพยาเสพติดแล้วจะมีบุคลิกที่ร่าเริง มองโลกในแง่ดีมากกว่าบุคคลที่ยังเสพยาอยู่ มีความคิด ในด้านบวกมากกว่าด้านลบมีความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองตรงตามสภาพความเป็นจริง มีเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น รวมถึงสภาพแวดล้อมของผู้ติดยา จากการเปลี่ยนวิธีการการแสดงออกของครอบครัวและบุคคลใกล้ชิดของผู้ติดยา ให้ผู้ติดยาเสพติดได้รับรู้ถึงความรักความห่วงใย เช่น การกอดการสัมผัส การร่วมทำกิจกรรมในเชิงสร้างสรรค์ การให้รางวัล การพูดชมเชย เป็นต้นแม้การแสดงออกจะเป็นเพียงสิ่งเล็กน้อยแต่ครอบครัวได้แสดงออกในช่วงที่ผู้เสพยาบ้า เปิดใจที่จะรับรู้ถึงความห่วงใยของคนในครอบครัว โดยเฉพาะระหว่างการบำบัดและช่วงแรกภายหลังจากการบำบัดเสร็จสิ้น ซึ่งเป็นช่วงที่มีความเสี่ยงสูงต่อการหวนกลับไปเสพยาซ้ำ โดยโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองฯ

จะพยายามสร้างความเข้าใจต่อผู้ที่อยู่รอบข้างในการช่วยเหลือขัดขวางการหวนกลับไปเสพยาซ้ำ รวมถึงให้ญาติพี่น้องติดตามดูแลอย่างใกล้ชิดมากขึ้น การลดเวลาว่างที่ผู้เข้ารับการบำบัดใช้ทำกิจกรรมเพียงลำพัง โดยการดึงเข้าร่วมทำกิจกรรม ในครอบครัว เพิ่มภาระหน้าที่รับผิดชอบและให้โอกาสเข้าทำงานเป็นการเบี่ยงเบนความสนใจเมื่อเกิดอาการอยากเสพยา และเมื่อหลังเข้ารับการบำบัดในโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองแล้ว จะทำให้บรรดาเพื่อนผู้เสพยาที่เคยรวมกลุ่มกันเสพยามีการตีตัวออกห่าง เนื่องจากเมื่อภายหลัง ที่ถูกจับกุมและได้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองแล้ว เมื่อพ้นออกมาจะต้องมีการรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ และมีการติดตามผล เช่น การเยี่ยมบ้านจากพนักงานคุมประพฤติ จากหน่วยทหารที่เป็นเจ้าหน้าที่ที่ควบคุม การบำบัด ทำให้เพื่อนกลุ่มเสพยาตีตัวออกห่าง เนื่องจากเกรงว่าหากเจ้าหน้าที่ทหารหรือพนักงานคุมประพฤติมาตรวจเยี่ยมบ้าน จะแอบแฝงด้วยการสืบเรื่องราวของผู้ที่ยังคง เสพยาอยู่หากยังมาติดต่อก็คงอาจถูกดำเนินคดีไปด้วยจึงต้องแยกตัวออกไป

จากการศึกษาข้อมูลของโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองฯ ของกองทัพภาคที่ 3 พบว่าทั้งหลักสูตรการฝึกอบรมและวิธีการดำเนินการต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้อยู่ในปัจจุบันถือได้ว่ามีความเหมาะสม โดยสามารถตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการฟื้นฟูฯ ที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลที่ซับซ้อนได้ เนื่องจากมีการบำบัดฟื้นฟูแบบเข้มข้น มีการจูงใจ และมีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของโครงการ ทั้งนี้จากการรายงานผลข้อมูล (กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ปี 2558-2559) ผู้ที่ติดยาเสพติดเมื่อผ่านกระบวนการบังคับบำบัดจากโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองสามารถเลิกเสพยาและไม่หวนกลับไปเสพยาได้ถึงร้อยละ 90 โดยเป็นผลมาจากกระบวนการของหลักสูตรการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัว ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองเป็นแนวทางปรับเปลี่ยนผู้ติดยาเสพติด ให้กลับเป็นคนดีคืนสู่สังคม⁷ พบว่า โรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองในระบบบังคับ

บำบัดสามารถทำให้ผู้ติดยาเสพติดเลิกเสพยาเสพติดได้จริง และไม่หวนกลับไปเสพซ้ำ โดยเป็นผลมาจากกระบวนการบำบัดในหลักสูตรของกรมคุมประพฤติที่ใช้เป็นเครื่องมือบำบัดในโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองฯ ประกอบกับการใช้บุคลากรของหน่วยทหารที่ผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรการบำบัดเป็นผู้ควบคุมกำกับดูแลตลอด 24 ชั่วโมง ทำให้กระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ติดยาเสพติดมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลให้ผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพจากโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองฯ สามารถออกมาใช้ชีวิตเป็นคนดีอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ ดังนั้นจึงเชื่อได้ว่าหลักสูตรอบรมของโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองฯ กองทัพอากาศที่ 3 ได้ดำเนินการต่อผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูอย่างเหมาะสมแล้ว

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรโครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง กองทัพอากาศที่ 3

ในการดำเนินการฝึกอบรมของโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองฯ กองทัพอากาศที่ 3 มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมที่ใช้อยู่ในปัจจุบันให้สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้น ดังนี้

1. ควรเพิ่มจำนวนเนื้อหาและชั่วโมงวิชาฝึกอบรมที่ช่วยเพิ่มพูนทักษะประสบการณ์การใช้ชีวิตให้มากขึ้น ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้สำรวจตัวเองและสร้างเป้าหมายในชีวิต
2. ควรปรับปรุงแนวนโยบาย กฎ ระเบียบในการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับสภาพเป็นจริงที่ให้นักเรียนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสะดวกและคล่องตัว
3. ควรปรับปรุงสภาพแวดล้อม เช่น สถานที่ให้กว้างขวางและจัดแยกเป็นเอกเทศ และมีวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในการฝึกอบรม ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีการกระตือรือร้นในการฝึกอบรมและการทำงานมากขึ้น

4. จัดให้นักเรียนได้ฝึกอบรมตรงกับความถนัดและความสนใจเป็นพิเศษ โดยอาจจะเพิ่มสาขาวิชาชีพที่หลากหลายมากขึ้นที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เช่น งานไม้ งานก่อสร้าง เป็นต้น
5. จัดสัมมนาให้เจ้าหน้าที่ของแต่ละศูนย์วิวัฒน์พลเมืองฯ ได้มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านหลักสูตรการเรียนการสอน และการดำเนินงานของแต่ละศูนย์ เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานของศูนย์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความสำเร็จของหลักสูตรของโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง กองทัพอากาศที่ 3

ความสำเร็จของหลักสูตรฝึกอบรมของโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองฯ กองทัพอากาศที่ 3 สามารถวัดได้จากตัวชี้วัดใน 3 ประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. ความสามารถในการเลิกยาเสพติดของผู้ที่ผ่านการบำบัดฟื้นฟูจากหลักสูตรการฝึกอบรมของโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองฯ กองทัพอากาศที่ 3 ในการบำบัดฟื้นฟู มีวิธีการในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เข้ารับการบำบัด ฟื้นฟูได้ตระหนักถึงพิษภัยและโทษของยาเสพติด และได้รับการฝึกให้มีร่างกายและจิตใจมีความเข้มแข็งโดยมีทักษะการปฏิเสธกล้าแสดงออก รวมถึงการจัดการภาวะอารมณ์ทางลบ ส่งผลให้ไม่หวนกลับไปใช้หรือเสพยาเสพติด โดยความรู้และวิธีการในการเลิกยาเสพติดดังกล่าว สามารถนำไปใช้ทั้งในระหว่างการอยู่ภายในโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองฯ และเมื่อจบกระบวนการบำบัด ฟื้นฟูไปแล้ว ส่งผลให้สามารถเลิกยาเสพติดได้ในที่สุด
2. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมการใช้หลักการชุมชนบำบัด และวินัยพื้นฐานของทหารมาเป็นเครื่องมือที่ช่วยในกระบวนการบำบัด ฟื้นฟูโดยการจำลองบ้านหลังหนึ่ง ซึ่งแต่ละคนจะถูกกำหนดว่าอยู่ในสถานะใด เพื่อให้สมาชิกที่เข้ารับการบำบัด ฟื้นฟูได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยมีครูฝึกทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงในแต่ละกิจกรรม จึงส่งผลให้ สมาชิกเปลี่ยนพฤติกรรมได้ผลที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับการศึกษาวิจัย

เรื่องพฤติกรรมนักโทษเด็ดขาดคดียาเสพติดที่ผ่านการอบรมโครงการค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต^๑ โดยศึกษาพฤติกรรมนักโทษเด็ดขาดคดียาเสพติดที่ผ่านการอบรมในโครงการฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตในค่ายทหารของกรมทหารราบที่ 4 พบว่าส่วนใหญ่แล้วนักโทษคดียาเสพติดที่ผ่านการอบรมส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางด้านความมีระเบียบวินัย การแต่งกาย บุคลิกภาพและการรักหมู่คณะในระดับดีมาก สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมโดยไม่หันกลับไปเสพยาเสพติดอีก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการอบรมจะสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรมได้

3. การเปลี่ยนแปลงในด้านเจตคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูที่ผ่านการอบรมไปแล้วจะสามารถนำเอาความรู้และวิธีการที่ได้รับจากการฝึกไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง และนำไปปรับใช้กับชุมชนของตนเองที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ส่งผลให้เห็นถึงคุณค่าของการได้เข้ามาฝึกและมีเจตคติที่ดีต่อตนเองและสังคม ผลที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการโครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต (เกษตรโยธิน) ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว^๑ ซึ่งพบว่าการฝึกอบรมของโครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองเอื้อต่อการกลมเกลียวพฤติกรรมของนักเรียน ให้มีแนวความคิดทัศนคติ ไปในทางที่ดีอันจะส่งผลต่อพฤติกรรมไม่กลับไปกระทำความผิดหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอีกต่อไป

สรุป

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต กองทัพภาคที่ 3 มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง จำนวน 4 หน่วยงานรูปแบบเป็นศูนย์บำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยมีเป้าหมายที่สำคัญให้ผู้ที่ตกเป็นทาสของยาเสพติดให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตและได้กลับมาเป็นพลเมืองดีมีคุณภาพร่วมพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ชาติที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเน้นการพัฒนาให้มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัยลักษณะการดำเนินงานของโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองฯ กองทัพภาคที่ 3 เป็นโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดหลังจากการถอนพิษยาแล้ว แบบควบคุมตัวในระบบบังคับบำบัดฟื้นฟู แบบครบวงจร คือ การฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ การทำให้เลิกเสพยา รู้จักการดำเนินชีวิต และการฝึกอาชีพเลี้ยงดูตนเองเพื่อดำรงชีวิตอยู่ในสังคม รวมถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ไปในทางที่ดีโดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งมีเจตคติที่ดีต่อตนเองและสังคม โดยสามารถกลับมาเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพสามารถร่วมพัฒนาชาติในด้านต่างๆ ได้หลักสูตรฝึกการอบรมของโครงการใช้แนวทางการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพแบบเข้มข้นสายใหม่ (FAST Model) มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับกลับคืนสภาพร่างกาย และจิตใจ เข้มแข็งและมั่นคง โดยมีครอบครัวเป็นหลักสำคัญให้มีส่วนร่วมในตลอดทุกกระบวนการบำบัดเกิดแรงจูงใจไม่หวนกลับไปทางเสพยาเสพติดซ้ำอีกเมื่อผ่านการบำบัดแล้วทั้งนี้ จากข้อมูลพบว่าผู้ที่ติดยาเสพติดเมื่อผ่านกระบวนการบังคับบำบัดจากโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองแล้วสามารถเลิกเสพยา และไม่หวนกลับไปเสพยาเสพติดซ้ำถึงร้อยละ 90

ความสำเร็จของหลักสูตรฝึกอบรมโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองฯ กองทัพภาคที่ 3 สามารถประเมินได้จาก 3 ประเด็นหลักที่สำคัญ ดังนี้

1. มีการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เข้ารับการบำบัด พื้นฟูได้ตระหนักถึงพิษภัย และโทษภัยของยาเสพติด โดยเฉพาะการฝึกให้มีร่างกายและจิตใจมีความเข้มแข็ง โดยมีทักษะการปฏิเสธกล้าแสดงออกรวมถึงการจัดการ ภาวะอารมณ์ทางลบ ส่งผลให้ไม่หวนกลับไปใช้หรือเสพยาเสพติด โดยความรู้และวิธีการในการเลิกยาเสพติดดังกล่าว สามารถนำไปใช้ทั้งในระหว่างการอยู่ภายในศูนย์วิวัฒน์พลเมืองฯ และเมื่อจบหลักสูตรการบำบัด พื้นฟูไปแล้ว ส่งผลให้สามารถเลิกยาเสพติดได้ในที่สุด
2. ใช้หลักการชุมชนบำบัด และวินัยพื้นฐานของทหารมาเป็นเครื่องมือที่ช่วยในกระบวนการบำบัดฟื้นฟู เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยมีครูฝึกทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงในแต่ละกิจกรรม จึงส่งผลให้สมาชิกเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ และส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางด้านความมีระเบียบวินัย การแต่งกาย บุคลิกภาพ และการรักหมั่นคณะในระดับดีมาก สามารถดำรงตน อยู่ในสังคม โดยไม่หันกลับไปเสพยาเสพติดอีกซึ่งแสดงให้เห็นว่าการอบรมจะสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรมได้
3. สร้างการเปลี่ยนแปลงในด้านเจตคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูที่ผ่านการอบรมไปแล้ว สามารถนำเอาความรู้และวิธีการที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง และนำไปปรับใช้กับชุมชนของตนเอง อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ส่งผลให้เห็นถึงคุณค่าของการได้เข้ามาฝึก และมีเจตคติที่ดีต่อตนเองและสังคม

เอกสารอ้างอิง

- ¹ พวงผกา เจริญรื่น. การบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดในโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง กองพลทหารราบที่ 11 จังหวัดฉะเชิงเทรา : สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์; 2556
- ² กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม. พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว; 2545
- ³ กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม. คู่มือการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัว : กลุ่มงานประชาสัมพันธ์ กองพัฒนาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด; 2559
- ⁴ สถาบันธัญญารักษ์ กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพเข้มข้นทางสายใหม่ (Fast Model). ปทุมธานี. โรงพิมพ์โรงพยาบาลธัญญารักษ์; 2544
- ⁵ กรมราชทัณฑ์. คู่มือการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในค่ายทหาร. กรุงเทพฯ : กรมราชทัณฑ์; 2544
- ⁶ สุวีรัตน์ บริพันธ์ และศรีพรรณ สว่างวงศ์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลิกยาเสพติดของผู้ที่เคยผ่านการบำบัดรักษา : รายงานการวิจัยศูนย์บำบัดยาเสพติดเชียงใหม่; 2559
- ⁷ กิตติภพ เขียวสิริวงษ์ โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง เป็นแนวทางปรับเปลี่ยนผู้ติดยาเสพติดให้กลับเป็นคนดีคืนสู่สังคม. วิทยาลัยการทัพบก; 2560
- ⁸ อินทวัชร ลีจินดา. พฤติกรรมนักโทษเด็ดขาดคดียาเสพติดที่ผ่านการอบรมโครงการค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิต ในค่ายทหารของกรมทหารราบที่ 4; 2558

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ	พันเอก ทศพล ผ่องศรีสุข
วัน เดือน ปี เกิด	17 มกราคม 2515
ประวัติสำเร็จการศึกษา	
พ.ศ. 2532	โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 32
พ.ศ. 2534	โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 43
พ.ศ. 2547	โรงเรียนเสนาธิการทหารบกชุดที่ 83
พ.ศ. 2554	ปริญญาโท รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2539	ผู้บังคับหมวดทหารม้า กองพันทหารม้าที่ 10
พ.ศ. 2542	รองผู้บังคับกองร้อยกองร้อยทหารม้า กองพันทหารม้าที่ 10
พ.ศ. 2546	ผู้บังคับกองร้อยทหารม้าลาดตระเวน กองพันทหารม้าที่ 10
พ.ศ. 2547	นายทหารฝ่ายยุทธการและการฝึก กองพันทหารม้าที่ 10
พ.ศ. 2548	ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายข่าวกรอง กองพลทหารม้าที่ 1
พ.ศ. 2549	รองผู้บังคับกองพันทหารม้าที่ 10 กรมทหารม้าที่ 2
พ.ศ. 2550	ผู้ช่วยนายทหารฝ่ายยุทธการ กองทัพบกภาคที่ 3
พ.ศ. 2551	ผู้บังคับหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร จังหวัดทหารบกน่าน
พ.ศ. 2553	ผู้บังคับกองพันทหารม้าที่ 15 กรมทหารม้าที่ 2
พ.ศ. 2557	เสนาธิการกรมทหารม้าที่ 2
ตำแหน่งปัจจุบัน	
พ.ศ. 2560	รองผู้บังคับการกรมทหารม้าที่ 2